

महाराष्ट्र

✓ ३८८०

६६ - १० - ५

मात्रांक
प्रति वर्षीय

२५

(1)

१५-श्रीरामकृतिपुस्त्राहवाचनपुस्तकप्रारंभः

(2)

श्रीगणेशायनमः कृतमंगलस्मानः कृताचमनः प्राञ्जुखोयजमानोवस्त्रा
 छादितेपिक्षेत्रपवेऽयपर्तीस्यदास्पणतः प्राञ्जुखीसुपवेऽयसंस्कार्यं च
 तथैवोपवेऽय ५ सुमुखश्चेति प्रस्तोकान्यविलो हस्मीनारायणान्यान्
 मः उमासहेश्वराभ्यानमः इच्छीपुरुदराभ्यानमः मातापितृभ्यो
 नमः इष्टदेवताभ्यानमः कुञ्जदेवताभ्यानमः सवेष्यो ब्राह्मणेभ्यो
 नमः आचमनप्राणानायम्पदशकाठोसंकीर्त्यज्ञमुकफलसि
 ध्यर्थश्चोबायकर्मकरिष्येऽहितसंकल्पतदगतयाभ्यारौपुण्याहवा
 चनं सात्कापुजनं नाटश्राद्धचकारेष्येति संकल्पतदगतयाभ्या
 दोगणापतिपुजनं करिष्येऽहितसंकल्पगणानात्वास्त्रछमदेग
 पापर्तिजगति ५ गणानात्वागणपतिहवभेकावेकाविनाम्

पमश्च वस्तु मंज्ये षराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणा स्यत जानश्च एव न्नृतिभिः
 सिद्ध सादनं इत्यचासं न्नपुष्या तं पुजनं सखा गणति संप्राप्त्यततः
 कर्ता एव पुरतो दक्षिणतो अं महीधो एष वीचन इमं यज्ञं सीमिष
 नो विष्टतां नोभरीमभिः इति इति स्वद्वाच्च अं ओषधयः संवर्देत सा
 सन सह राजा यरमेवणो लिङ्गाभ्युपलं राजं न्यारयामसि इति तथे
 व अं ज्ञाकलं द्वे षुधावति पवित्रे परिषिव्यते उपक्रेयद्वैषु वर्द्ध
 ते इमं च गंगेय सुनेस रथ्यति उतुद्धिः लौमं सवता परस्त्वा आ
 ति न्यामहद्वधे विनसय औकि पञ्चुणुद्यासु सोमया इति तीर्थज
 ल नप्रत्येकं पूरयत्वा गंधद्वारां तु राधपर्णीनि स्वपुष्टां करीष्यां इत्य
 गी सर्वज्ञता नां द्वामि होपद्विष्ये इति गाधाकलं द्वामि तिष्प पूर्णा

(2A)

(3)

दर्शिष्ठापनसुपुण्ड्रपुनरपता समेवविकीणावहाइषमज्जंगनक
 ता इति सतते इलम्ब्यां सकालाम्यां कलद्वयोराननेविद्धात् सर्वज्ञप्र
 तिकलरामं चादनि: उत्तरसंस्थित नतः ७० तत्वायामिश्रनः त्रोपो
 वरुणस्त्रिषुपू ७१ तत्वायामिश्रन्नावं द्वभानस्तदोत्तेपद्मानोह ३१
 विभिः जाहेवसानोक्त्वेऽप्यरुद्यम्यानजायुः ऋसोषीः ३
 लित्तरकलद्वयोरुपादिनासंपूजेयच्च ततः
 उत्तरकलद्वयोरुपादिनासंपूजेयति ० सर्वसिमुद्रासरितः
 तीर्थनिजलदानदाः पर्यातुभस्त्रात्यर्थं दितिः सर्वकारकाः ३
 लित्कलद्वयोरुपादिनिसीयेत् मातृदेवोभवा पितृदेवोभव
 प्राचार्यदेवोभव प्रतिष्ठिदेवोभव ततः प्रबनिक्तज्ञानुमेतु
 लः कमलमुकुलसद्गुरुमज्जलिं द्विरस्याध्यायदक्षिणेन पाणि २

(3A)

नासुवर्णपूर्णकलंगंधारइत्या अनिष्टः प्रार्थयिते एताः सत्याष्टशिष्यः
 सेतु दीर्घानामानद्योगारथस्त्रीणीविष्णुपदानिव तेनामुः प्र
 साधानपृष्ठवाहुं दीर्घमायुरस्तु विष्णुपदानिव तेनामुः प्र
 क्षतं चारे लूयांस्तु गंधाः पातु लुभंगल्मंचास्तु अक्षताः पांतु जायु
 ष्यमास्तु पुष्प्याणिपांतु मानियमस्तु तांबुतानीपांतु रथयेष्ये
 स्तु दक्षिणाः पांतु बहुधेयं चास्तु प्रन्तसर्वेत्र व्रान्तेणैरुत्थितिप्र
 लक्ष्यं देयं यंकुल्वा सर्वविद् दीर्घनायुः श्रान्तिपुष्प्यस्तु श्रास्तु
 श्रीर्यश्चोविधाविनयोविनं बहुपुन्रं चायुष्यं चास्तु जान्नदेव यज्ञ
 क्रिया करणकर्मारंभाः प्रभाः इगमनाः प्रवर्त्तते तमहमोकारमा
 दिक्षुल्वा न्नरायजुः समान्तर्वेनं बहुऋषिसत्संविहातभवद्विर
 गुद्वाताः पुण्यं पुष्प्याहुं वावधिष्ये वाच्यतोऽमिति वदेयुः एव सुन

(4)

रत्रपि यथायोग्यं गत्पूजरं देयं न तोयजमानः भंडदण्डभिः शृणु याम
 दवाभंडपन्धेसाहस्रिर्जन्माः हित्तेरहं गौस्तु वां सहस्रनुभीर्विष्य
 ग्रामेदवहितयदायुः इविणोदादविणसस्तरस्य दविणोदाः सन
 रस्य प्रयं छत् द्रविणोदविरवालेसिष्यन्नादविणोदारासतेदीर्घमा
 युः सवितापश्चात्रात्सवितापुरस्तात्सवितोत्तरात्तात् सविताधरात्ता
 त् सवितानः सुवनुसर्वतात्तात्सवितानोरासतांदीर्घमायुः ३
 नवोनवोभवतिजायभानोह्नकलुसषसामेयग्रेभागं देवभ्यो
 विद्यात्यायं ज्ञवं द्रमार्णुहत्तीर्घभायुः उच्चादिविदस्तिणावं
 तोषरुद्धर्येष्वदा: सहते मर्त्येण हुरुष्यदायमन्तत्वं भजं
 तवासोदाः सोमन्त्रलिंगतष्युः आपउद्गुजीवसदीर्घायु

(6A)

लायवर्चसे यम्याहदकिरिणामन्यमानोष्टर्वमत्वेजोहविमि ता
 नवेदोयन्नोष्मासुधेहिष्मजाभिरभेष्मतत्वमन्यो यस्मेव
 सुकृतेजातवेदन्तेलाकमेष्मकणवस्यानं अष्मिन्नेसपुन्निणंवीरव
 तांगामंतंरपिन्नश्चतेखल्लि संवालिंबाभियजुयामायुर्धनंच
 व्रतनियमनपस्वाध्याय क्षतुदमंदानविश्रान्तोऽप्राप्तिणानां
 मनःसमाधियतां समाहितमनस्तमः ग्रसीदंतुभावंतःप्रसं
 न्नास्मः शांतिरस्तु पुष्टिरस्तु तुष्टिरस्तु एष्टिरस्तु अविज्ञप्ति
 स्तु आयुष्यमस्तु ऊरोग्यमस्तु निवंकमास्तुकमर्सस्तुष्टिरस्तु
 वेदस्तुष्टिरस्तु शास्त्रस्तुष्टिरस्तु पुन्नस्तुष्टिरस्तु धनंधा
 न्यस्तुष्टिरस्तु इष्टसंदस्तु अरिष्ठानिर्गतंस्तु यत्पापंत
 त्वप्तिहात्मस्तु यद्ग्रेयमस्तु उत्तरेकमेष्यनिर्विज्ञप्ति

(5)

उत्तरोत्तरमहरहरभिवद्विरते उत्तरोत्तराः क्रियाः पूर्भाद्वोभनाः सु
 पद्येतां त्रिधिकरणामुहुर्तनहनसंपदलः त्रिधिकस्यामुहुर्तन
 सजग्धलमाधिदेवताः प्रीयंतां त्रिधिकरणामुहुर्तेसर्वहेस
 देवताप्रियेतां अस्मिपुरोगावृत्तादेवाः प्रियंतां इडपुरोगामित
 द्रष्णाः प्रियंतां ब्रह्मुरुगागासवदद्विद्येतां महेश्वरपुरोगा
 उमासात्तरः प्रियंतां विद्विष्टपुरोगान्मधिगणाः प्रियंतां अतं
 धनीपुरोगाएकपत्त्वेः प्रियंतां अरपयः छेदोस्याचार्यावेदादे
 वायश्चाश्रान्तियंतां भगवतीपुष्टिकरीत्रीयतो भगवतीत्तिकरी
 प्रीयंतां भगवतीद्विकरिणाप्रियेतां भगवतेऽविज्ञविनायैकप्रियंता
 भगवान्त्वामीमहसेनः सपत्नीकः ससुतः सपार्षदः सर्वरूपान्

(5A)

गतः प्रियतां हरिहरीह रथ्यगम्भीः प्रियंतां सर्वाग्रामदेवताः प्रियतो
सर्वोः कुलदेवताः प्रियंतां हताब्रह्मदृष्टः हताः परिपंथिका हतास्य
कर्मणो विज्ञकर्तरः शनवः पराभवाधात् शास्यं तु घोराणि शास्यं
तु पापानि शास्यं त्वितयाः मुभानिवधतो द्विवाषायः संतु द्विवा
शनवः संतु द्विवाषमध्यः संतु द्विवा द्विवाषाहतयः संतु द्वि
वाषोषधयः संतु द्विवावनरपतयः संतु द्विवाषनिधयः संतु
श्चाहेरात्रेन्द्रिवेस्यातां लिङ्मासनिकामेन्यज्ञेन्योवर्षतु फलव
योनेभोषधयः पञ्चतां योगदानानः कब्जलु शुक्रांगारवुधव्रस्य
हेस्यत्तीन्द्रानेश्चरराहुकेतु सामसहिताआदित्यपुरोग्नाः संवेद
ग्रहाः प्रियंता भगवान्मारुताः यथा: प्रियतां भगवान्वज्ञेन्यः प्रि
यता भगवान्मामीमहासनः पुण्याहवाच्यमीष्वेवाच्यता

(6)

पृथुहातेवत्राकुनेसामगायूसीब्रह्मपुनरिवसवेनेषुत्रांसासि वृषेववा
 जिइद्वाद्वमालिशपीच्चासर्वतोनः इकुनेभद्रमावदविभ्वतोनः ॥
 कुनेसुण्यमावदा याज्ययायज्ञतिप्रत्यवेग्नात्मापुण्येवलहमः
 पुण्यामवनंद्वस्मीसंभावयनिपुण्यालहमीसंखुसले यत्पुण्यं
 नस्त्रं तद्वद्वक्त्रीतोपव्युष यदावसुर्यउद्देशि अथनस्त्रं
 नेनि यावद्वितनस्त्रयोर्गच्छत् यत्रजामन्यंपत्रेयत् लावल्हकी
 तयत्कारीस्यात् पुण्याहट्टाकुसते अतानिवारन्नानियमनस
 जाणि यांन्येवदेवनस्त्राणि तेषुकुकीतयत्कारीस्यात् पुण्या
 हट्टवकुसते भद्र्यसहकुड्डविनेन्नहाजनान्नमस्त्रवर्णणायुषा
 शीर्वचनमपेहमाणायास्त्वामुक्तकमणः पुण्याहभवताब्रुव

(6A)

लुइतिनवर्देत् ६५ स्वस्त्रयेवायुमुपद्रवामहेसोमं स्वतिसुवनस्परय
 स्पातिः एहस्पातिं सर्वगणं स्वस्त्रयेस्वस्त्रयज्ञादित्यात्मवेतुनः
 मादित्यउद्यनीयः पश्येवेतः स्वाम्या : पूर्यतिष्ठ्यं स्वस्त्रिमस्युधं
 तिस्वस्त्रेवेतः ग्रायंति स्वस्त्रघातस्यस्युधं यति स्वलिन इदोदद्धश्र
 वा : स्वस्त्रिनः पूषाविश्वेवतोः स्वलिनस्त्राह्यार्थिरुचेनामिः स्वतिं
 नो ब्रह्मैहस्पातिर्दृष्टितु षष्ठोदिवावसवः साम्यासञ्चित्रोदिवीरजरा
 शबिष्टा : तेऽयज्ञपरात्मुरज्ञसः पुरस्त्रात्मसेवत्तरेण मस्त ७ साले नप्त
 मित्रादिकमर्थाइत्यन्तेष्वर्ववत् स्वस्त्रेमवेतो द्विवंत्वितिन्निः ७५ जायु
 ष्टतस्वस्त्रितिप्रतिवचनंन्निः भृथ्यामस्त्रामसेनुयामवाजमानामं
 त्रेसर्थ्येहोपयातं यन्मानपक्षेमधुगोधं तरामृतां त्रोप्यश्विनोः
 कामभ्रातः सर्वाभृद्विमधुयामीतितंवैतेजसैव पुरस्त्रात् पर्य

द्वा

(७)

मित्र८

भवत्तदेभिर्मध्ये तोहास्तरैस्य रिष्टा द्रायन्नास्तर्वतो हादृगहं परिभूय स
र्वोम्माद्भुति यद्वंवेदा भृष्टस्त्वं हृव्येन्न मस्तोपसद्यामिन्नं दे
वं धेयं ज्ञो अस्तु प्रतुराधाहृविषावर्थयंतः शतज्ञीवेम द्वारदः सु
वीरा: ब्रीणित्रिणिवैदवानाम्भद्वानि त्रिणिछंदामित्रिणिसवानानि
भयेन्नलोकां ॥४॥ भृष्ट्यामेयत हीयेषु लोकेषु वतितिष्ठति मद्यमिला
नृहभस्य कर्मणाम्भधिम्भवतो ब्रवत् इति त्रिः ॥५॥ भृष्ट्यमिति वचनं त्रिः
अत्रियेजातः अत्रियेजानिरपाया अत्रियेवैजरिभृष्ट्यादधाति श्रीयं वसा
नाजमृतत्वायन्मवति सत्यास्तमियामन्नद्रोः अत्रियेएवनंतद्वियामाद
धाति संततमृत्यावष्टुत्यसत्यैस्त्वैसं धीयते ब्रजयापम्भृष्ट्येत्वं वेदा
यतिमञ्जस्त्राभ्यजयत्सर्वमेतदमुखेलाकामिदमुखस्वेतं तं ज्ञोन्नित्र
मभिजिद्विला अत्रियेदधास्यहृष्ट्यायमानं ओहृष्ट्यमेत्रमेगापा ६

(7A)

२

य यमरष्यः स्त्रेविदाविदुः भवनानियजत्पूषि सहित्रीरमृतासतां
एतेर्मन्त्रेनीरिजनकार्यं भद्रमित्यादिष्वेवत् असुकर्मणः श्री
राख्यतिभवंतोभुवंतु इति त्रिर्षयात् ॐ अस्तु श्री त्रिविन्धा ॥ वष
श्रौतेस्तपूर्णमल्ल जोवास्मिद्वाद्वरस्त्र व्रजापति त्रियतां पुक्तेभि
रंगे रुज्जाततं चान्त्रतंपुनान् कविभिः पवित्रैः त्रोचिर्वसानः
यर्थायुरपांधियो मिमिति वृहतीरन्दनाः तदप्येषः व्लोकोभी
गीतोमरतः परिवेष्टारोमतस्यावस्थृत्यावीक्षितस्यकामप्रियोर्विष्वदे
व्रीः समासत्त्वैरइनि ततः उत्तरकलशोद्दृष्टिपाह स्तेदादिपाकलशोवामह
स्तोष्ट्रहीत्वाताभ्यांधाराद्यं संततपाञ्जनिषिं चेदाभस्त्रिः वास्तोष्ट्रते
घनिजान्तीघ्रमान्त्वावेत्रोञ्जनमीवाभवानः यत्वेमहेमतितन्नेजु
जस्यन्दान्तोभवीद्यपदेद्वाचतुष्पदे वास्तोष्ट्रते प्रतरणान्तर्गतिगयस्फा

(8)

नोगोभिरिदो व्यजरासस्तेसरव्येस्पामपितेव पुनान्नतिनेजुषस्वा
 वास्तेष्येतश्चाग्मया। ससदातेसहीमहि रणव्याग्गुमत्वा पाहिष्ठे
 मउतगेवं जोयूयं पातः स्वास्तिभिः सदानः अमीविहावास्तेष्येत्
 विश्वास्तपाप्याविन्द्रान् सखासुसवर्णधिनः श्रीविंश्वावं तत् करुः
 पत्तीवामतः उपवेश्यपत्रपातिलज्जेनपद्मवद्विश्विरदेष्टु
 रवाविधाभिषिञ्चेयः तिष्ठतः तन्मत्त्राः समुद्रज्येष्वाः सलिल
 स्यमध्यात्मुनानायंत्यानिविनामानाः इदायावज्जीविषमोररादता
 आपोदेविरहमामवंतु याआपदिव्यात्तवासवेतिवनिविमाउ
 लयायाः स्ययंज्ञाः समुद्रर्थायाः शुचयः पावकास्ताषायोदविरहमा
 मवंतु यासाराज्योवरुणायाति नव्येस्त्वान्तलेषवपन्नयं जना
 नां भृधुश्च्युतः शुचयोयाः पावकास्ताषापादेविरहमामवंतु

(8A)

ष

यासुराजावत्णोयासुलोमोविश्वेदवायास्तर्यमदंतैवेत्यानरोयाः
स्थग्निः ऋविष्टस्ताजापोदीविरिह सामवतु ऋच्यंत्वाभिहृदेवास्ता
यतांमहतांगणः ऋच्यतांविश्यामृतानियथायमरपाञ्जस्ता जा
पउद्धारुभेषजीरापोष्यमीवजालनि आपः सर्वस्यभेषजीस्ता
स्तालपवंतुप्येत् हस्ताम्याद्दरक्षारवाम्यांजिकावाचः पुरोगवीआ
नामयिनुम्यांत्रानाम्यात्मापर्युत्त्रामसि इमाआपः निगवतमा
इमाः सर्वैस्यभेषजीः इमाराङ्गस्यवर्धनीरीमाराङ्गम्भेत्वामृता
याभिहृदमम्यविंचत्वजापति लाभराजानंवस्त्रणंवमेमनुं ताभिर
द्विरभिषिंचाभित्वामहंराङ्गोत्वमधिगजीभेवहा महोत्वामही
नांसम्बाजानंचर्षणीनां देवीजनित्रज्ञोजनतभिराजनित्रज्ञोजनत्
देवस्यत्वासवितुः प्रसवैश्वाबहुम्यांपूछ्लोहस्ताम्यांअम्भेत्वेजसा

(१)

स्त्रीस्यवर्च्छेदस्यादियेषाभिविंशामि बलायश्चियेर्घासेनादा
यात्पंभक्तवत्वः

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००९ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com